

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptantóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenkint kétszer: **vasárnap és csütörtökön.**

Szerkesztőség: Csendes-utca, TÓTH-féle ház.

Kiadóhivatal: Csendes-utca OLÁH-féle ház.

A helyzet.

Lassanként oszladozni kezd a titokzatos homály, melybe a czár tulajdonképeni politikáját, végcéljait rejteti tudta és a sybillamondásokból, melyekkel az orosz kormány közlönyei az európai közvélemény kíváncsiságát táplálták és áttatták, kiváltképpen a fölvilágosító szó, a diplomata celszövésből, az a hazug hímezés-hámozásból kifejlődik az igazság egy kis magvaecskéja. Valahára megtudjuk, hogy tulajdonképen hova ezelő Sándor czár s igazság szerint mit akar Bulgáriában s Bulgáriával.

Az alább közölt levél, melyet a „Pester Correspondenz” jól értesült pétérvári forrásból vett, igen érdekes bepillantást enged az orosz önralkodó eszméjébe s következtetésétől és okoskodásától bizonyos logikát, tévelygésétől bizonyos rendszerességet megtagadni nem lehet.

Sándor czár azon szempontból indul ki, hogy Bulgáriában és Keletruméliában csak azon állapot jogos, mely a berlini szerződés határozmányainak megfelel. A berlini szerződés a bolgár trón megürésére esetére nem ismer kormányzóságot, nem ismeri a ruméliai kormányzó méltóságát, a mindkét ország képviselőiből alakult szobranjét, Battenberg eltávolítására óta tehát anarchia uralkodik és a két országnak nincs oly kormánya, melylyel érintkezni lehetne. Holmi Ferdinánd fejedelem egyszerűen nem létezik.

Hogy a lyuk, melyet a berlini szerződésben az unió ütött, a konstantinápolyi konferencián Orszország közreműködése mellett beoltoztatott, az rögeszméjében nem téveszti meg a czárt: meggyőződése szerint ezen provisorium Battenberg eltávolításával érvényességét annyival inkább elvesztette, mivel a keletruméliai statutum vele összefüggő revíziója meg nem történt, sőt meg sem kezdett. Non avenu.

Hogy a régenség szabadon választott, hogy ez a guruló rubelek segítségével ismételtlen kiötő lázongásokat, forradalmakat és gyilkos összeesküvéseket levette s az országot jól kormányozta; hogy a választások folyton a legnagyobb szabadsággal s a választók minden erőszakos befolyásolása nélkül mentek végbe; hogy a fejedelmválasztás a legteljesebb béke és zavartalan egyetértés közepett egyhangulag lett megejtve; hogy Ferdinándot nép és hadsereg egy Bulgáriában, mint Keletruméliában

ujjongva fogadja, hogy ő nagytehetség, e mellett konzervatív és különösen Orszország jogos igényeit megvédeni kész fejedelem, kinek személye és családi összeköttetései hétkés és becsületos uralkodásának legbecsessebb biztosítékait képezik: a czárna névze ez mind nem létezik. Az ő szemei előtt a forrás tisztátalan s ezzel neki minden, mi e forrásból eredt, jogtalan, az ő jogát, az ő méltóságát, az ő hatalmát, megfertőzték tetszik.

De a czár sem akarja a bolgár kérdést megoldatlanul hagyni, csakhogy ő oly megoldást akar, a mely neki tetszik. És ha a dolog oly komoly, oly kényes, az európai békére oly veszélyes nem lenne, mosolyogni lehetne rajta, hogy a Néva-parti furesa ábrándozó mily naivitással szemelte ki Deus ex machinának a boszporusi különcöt és a yildiz-kioszkbeli fogvaczogató remetétől várja, a Balkánban akarja az európai hőrpallot felkötetni s a padisah és kalifa kezébe nyomja a kancuskát, hogy ez terelje be a megtövedyeltet keresztény öröket a legitím akolba! És e mellett a többi szignatarius hatalom, nevezetesen Németország és Ausztria-Magyarország helyeslése is számít!

Itt azután csakugyan minden kedélyeskedés megszűnik: kit akarnak ámitani? Ha monarchiánk Törökország fegyveres beavatkozását, melynek okvetlen az orosz okkupáció lett volna a következménye, talán egy idejű kísérője, hasznosnak és észszerűnek tartotta volna, annak akkor lett volna az ideje, midőn a bolgár-ruméliai unió kimondatott és a status quo érdekében sikra szállt Szerbia ellen a bolgár hadsereg kivonul.

Azóta Európa az uniót elismerte, akármily formában, záradékokkal, elő- és utófeltételekkel, az mindegy, el lett ismervé, s a mindkét országbeli tényleges uralkodó azonosossága már nem vét a nemzetközi jog ellen s így nem lehet a bolgároknak és ruméliotaknak a berlini szerződés ellen elkövetett bűnül betudni, hogy legitím fejedelmüktől önhibájukon kívül megfosztatván, ügyeiket maguk intézték el s a rendezett viszonyokhoz való visszatérésre azon eszözt választották, mely életérdeklüknek megfelel s a legitím eljárásához minden kigondolható kibúvó között még a legközelebb van.

A mi pedig a skirnevivezei megállapodásokra való ezelést illeti, a „Pester Correspondenz” értesülései szerint az az egy kétségtelen, hogy ezen megállapodások Orszországnak egyoldalú katonai beavatkozást, az orosz

hatalmi szférának a Balkánon kiterjesztését és mélyítését meg nem engedik a nélkül, hogy Ausztria-Magyarország érdekében megfelelő egyensúly ne létesítenék.

Tanúgyünk.

Mihályi János elnöktele alatt egy bizottság alakított azon czélból, hogy a helyb. róm. kath. népiskola osztályainak beosztása és a tanítók úgy szintén a tanítónők alkalmaztatása iránt javaslatot terjesszen az iskolások elé.

A javaslatot egész terjedelmében im itt adjuk:

Tekintetes iskolások!

A helybeli római kath. elemi népiskola osztályok kellő beosztása s a megfelelő tanítók illetve tanítónőknek azokban alkalmazása iránt a tekintetes iskolások által az évi július 1-én 40. szám alatt egy részletes javaslat elkészítésével megbízván, van szerencsénk eheli javaslatunkat, a következőkben előterjeszteni:

Népiskolai osztályaink kellő beosztásának alapját az iskolába járó tanköteles gyermekek száma képezték. mindenek előtt a lefolyt 1886—7-ik tanévi hivatalos osztály anyakönyvekből a tényleg iskolába járt gyermekek számát kijegeztük, és ennek folytán az eheli: „alá ide zárt osztályonkénti kimutatás alapján javasoljuk, hogy:

1. A Bánát városrészi 1-ső és 2-ik osztály — az oktatás jobbátételéből egymástól elkülönítessék, és az 1-ső osztályba a mult tanévi gyermek létszámot alapul véve — 40. fiú és 40. leány tanítással, helyettes tanítónői minőségben 1887. havonként 30 frt fizetéssel Temunovics Józsefnek szül. Gráf Julia okl. tanítónői bizassék meg. — ki eddig is a bányati egyesített 1-ső és 2-ik leányosztályban volt ideiglenesen alkalmazva.

Ugyanazon városrészi 2-ik osztályban 40 fiú és 40 leány tanítással helyettes tanítónői minőségben 1887. évi szeptember 1-től 1888. évi június végéig terjedő tanévre, havonként 30 frt fizetéssel Resny Ilona okl. tanítónői bizassék meg. — ki eddig a központi 2-ik leányosztály tanítással volt ideiglenesen megbízva, és dalmát nyelven is érintkezhetik, az e nyelvi gyermekekkel.

Amennyiben azonban a tek. Iskolások ezen két osztály valamelyikébe inkább Berger Hermin, eddig a központi 4-ik leányosztályban ideiglenesen működött tanítónőt kívánna ideiglenesen alkalmazni, alóli választmány e tanítónőt is tiszta lelkiismerettel ajánlja.

2. A Szelenese városrészi gyermekek számára az ottani két tanteremben két első osztály nyitassék, — melyek egyikeben, a finosztályban (58 fiú) a tanítas Uracsich Erzsébet férj. Mayréné eddig is ott működött rendes és véglegesen alkalmazott tanítónőre, a leányosztályban pedig (58 leány) Denk szül. Kuszik Emilia rendes és véglegesen alkalmazott tanítónőre bizassék, ki eddig a központi 3-ik leányosztályban, az előtt pedig több éven át a szelenesei

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Első katonai tanulmányaim.

(Károlyzatok a katonai életből.)

Németből: **Sislyphus.**

(Folytatás.)

Ezalatt Marianka összeszedte magát; apró szemei dühötől szikrázza méregetik a kadedet, kinek azzal jövedlyt sugárzik: s hangosan kiáltja: „Ale, kirem ezerszer becsánat, Ob e r s ur, minden a hazudok karded okája, mert mondtok nekem, hogy nem vizitál nrk meg ma, — — mondott.”

Ily beszéd az egész helyzetet megváltoztató.

A kisérlet legalázatosabb rémületére az ezredes közelébe lépni parancsolja a szakácsnét, lerkatja a fazekat az asztalra s retentő bonhomióval fordul a Frisch-hez:

„Ah! . . . tehát önnek köszönhetjük ezen isten adományát?

Hm, hogy az ördögbe jöhett ön csak ezen isteni ideára? He? . . .”

A kaded arezán olyféle rágás vonult át, mely világosan mutatta hogy elfojtott vidámsága ki akar törni; mindemellett gyorsan alázatos arezot vágott s nyugodtan mondá:

„Ezredes ur, tegnap véletlenül ama kut mellett mentem el, melynél e szép dáma kecses létének egy részét tölteni szokta”

„Ah! kecses létének!” mormolja az öreg mosolygva, míg kisérte aggodó areczal nézi a vakmerő szölet.

„A hölgy szöröl-szóra ezt kérdé tőlem: „Ale pane karded igaz-e, hogy — amit örmesterem mondott, — holnap a vén pane Ob e r s holnap megün megvizitiroz?”

„A-a-ah!” szól az ezredes. Rémtület fogja el a kisérletet. Hiába kapkod Marianka levegő és szavak után.

„Mit felelhettem volna mást, mint a következőket:

„Kisasszonyom, ezredesünk önt sem holnap, sem holnap után, — sőt semmikor nem fogja megvizitálni.” A kérdés után itélve ugyanis azt kellett gondolnom . . .

„Már elég jól van”, mondá az öreg legkésőbbesebb jelentősé-

gű mosolyát véve elő „mindenekelőtt pedig azt kellett volna gondolnia, hogy én ez ön mesésről hebelurgyságairól annyit sem fizek, mint amennyi egy pantoeka árnyéka.” S egy kézmozdulattal Marianka felé, mondja: „Távolítsák el ezen monstrumot!”

Most megmutatta Marianka, mit tud az asszony, ha még hozzá esel és szakácsnét! Búszkén lépetek kifelé s az ajtóból visszaküldt: „Ale in nem vagyok hundstrum, (a monstrumot értette így) Obers gombó, udvarozatlan.”

Nagy robajjal esapodik be az ajtó. — Az egész kisérlet alázatos rémületbe esik.

„Eminens egy dragonyos!” mormogja az ezredes, azután a kadedhez fordul ismét, ki arezának minden izmával nevet: „Ah! édesem, mintha ön jól mulatna? mi? Hm, ön valószínűleg egy „magányos helyre” öbajt jutni, hogy imminens vigsigának szabad folyást engedhessen! Ugyebár??

„Szabad választásnál ezredes ur, inkább itt szeretnék maradni,” mond a kadedt, ki látszólag nem nagy kedvelője volt ama magányos helyeknek.

„Ah! szabad választásnál?! . . . Ön ezen gaz esinjei mellett még szabad választást akar?! . . . Hm! hozzon csak egy kanalat . . . ugy . . . most . . . vegye ezen átkozott gombózos fazekat . . . ugy . . . jobbra át, — — indulj a porkoláhból! ön szabály, közrend, és hadszabály ellenes scandal-existentia.

Frisch az örmesteri gombóccal elvonul; az öreg pedig odaszól a századparancsnoknak: „Veresse ön ezen minden kritikán alóli személyt 24 órára kurtavásra, s ne adasson neki az infámis májas-gombócokon kívül semmi élvezeti cikket.”

* * *

Megismerkedtem Mariskával s elhatároztuk, hogy vasárnap délután Schönbrunnba menendünk. Tökéletesen boldog valék, mert először szerettem Mariskám (mint magam is hívém) „mindenek felett”, — másodszor mert volt az egyezzer szobafogságom. A légyott órája közledezt, s én az utolsó perszemtet fujva le kabátomról, s tükröm előtt eredménytelenül kutatva a bajuszom előjelét után, elindultam.

A kapu előtt a szolgálati szobánál állt az akkori idő legszórakozottabb embere, Firring hadnagy. Keeseen tisztelegve rohan-

tam tovább, remélve, hogy nem állít meg; de mögöttem rögtön felhangzott a bőrszedű hadnagy szava: „Apropos kadet!”

Roszkedvőten fordultam vissza a hadnagy pedig tetőtől-falpig végignézve megszölet:

„Nos, hogy van? Nézete szerint ezzel nekem igen hízelt, s feleletben be sem várva, folytató: „Élnek még az ön szülei? . . . Vannak testvérei? . . . Tulajdonképen, — hol is született ön?”

Rémület fogott el! Ezen ember ma ismét csupa kérdőjel. Csak utolsó kérdésére feleltem:

„A-ban, hadnagy ur!”

Firring már rég nem tudta mit kérdezett; rám nézett s tovább tudakozódott:

„Hogyan ön már A-ban is volt!? Hogy mulatott ott? . . . Beszél ön francziául? . . .”

Mit tehettem volna mást, mint esodálkoztan s vigyorogtam. Ekkor ütött a légyott órája s én oly keserves arezot vágtam, hogy Firring kérdé:

„Sürgős dolga van talán? . . . Idegbeteg ön? . . . Van önnek kedvese?”

Most csak az első kérdésre feleltem.

„Hadnagy ur, nagyon sürgős dolgom van!”

„Ugy? Hát miért nem mondtá ön ezt előbb? . . . Volt már a bonczantni muzeumban?”

„Nem! kiálték fel és tisztelegve elsiettem.

Firring esodálkozva nézett utánam: „Mit ön meggy má? . . . Nem Schmierling-nek hívják örmesterét? . . . Ah, vagy ugy! . . . Na isten önnel.”

Alig haladtam tíz lépésnyire, már hátam mögött ismét hallottam hangját: „Apropos, kadet!” de én rá sem halgatva, elsiettem.

Ismertem ezen embert tapasztalásból; mert már egyszer két óra hosszágú beszédem neki szülemről, testvéreimről s egyezzerre meghatva szól közbe:

„Ah vagy ugy? Ön tehát tökéletesen árva!?”

Valószínűleg rám is ragadt ma valami Firring szórakozottságából; mert amint Mariskával találkoztam, sok zöldet beszéltem

leány osztályban működött, — ezen tanítónők eddigi rendszeresített fizetése jövőre is változatlanul meghagyatván.

A Szelenesi városrészbéli 58 leánygyermek részére egy-egy elkülönített párhuzamos 2-ik osztály nyitassék, és pedig — mintán a szelenesi iskola épületben több tanterem nincsen, és ezeknek felépítése vagy kibővítése az idő szerint nem lehetséges a belvárosi fiúiskolának két földszinti, az iskolai szolga melletti tanteremében; — ezen Szelenesi városrészi 2-ik osztályban az oktatás Berger szül. Gráf Anna, — a 2-ik leányosztályban pedig Gföller Berta véglegesen alkalmazott tanítóknak bízzák, eddigi rendszeresített fizetésük meghagyásával.

3. A belvárosi 1-ső osztályban (85 fű) az oktatás Temunovics József, — a 2-ik osztályban (85 fű) Jung Ignác, — a 3-ik a) párhuzamos osztályban (64 fű) Kuzmics Lajos, — a 3-ik b) „ (63 fű) Lukács Péla, — a 4-ik a) „ (57 fű) Jauch Ferencz, — a 4-ik b) „ (57 fű) Czikler Gyula,

az 5-ik osztályban (a múlt tanév végén maradt 4-ik osztálybeli 95 fűre néve, kiknek mintegy fele a gymnasiumba megy át) Berger Antal, a 6-ik osztályban (tavali 45 fűre néve) Temunovics Tamás — végleg alkalmazott rendes tanítóknak bízzák, eddigi rendszeresített fizetésükkel változatlanul meghagyásával; — ezen osztályok a központi fiúiskola tantermeiben elhelyezendők, — az egyes osztályok tantermeinek kijelölése, az iskolai igazgató urra bízván.

4. Az eddigi négy tanai iskola — ezekben véglegesen alkalmazott tanítók, illetve tanítóknékkal együtt — továbbra is változatlanul fenntartandó.

5. Az előző pontokban felsorolt osztályokban ekkénti beosztásra által egyrészt népiskolánk kötségtelenül szóbeli tétik, — másrészt pedig eddigi véglegesen alkalmazott összes rendes tanítóknak, illetve tanítóknők alkalmazva lesznek, és így bármelyikük nyugdíjaztatása végkielégítésének szükségessége most be nem fog állni, sőt az eddigi alkalmazva volt, s még itt lakó négy ideiglenes tanítóknak közül ketten ideiglenesen alkalmazást nyerveknek.

A Szelenesi városrészbéli gyermekek részére, és pedig egy az 1. mint a 2. osztályra néve egy-egy párhuzamos osztálynak felállítására a tankötelek és eddigi tényleg iskolába járt gyermekek nagy száma miatt okvetlenül szükséges, és a szelenesi nemre néve elkülönített két 2. osztályban a központi fiú iskolában leendő elhelyezés által még azon előny is el lesz érve, hogy a felső városban lakó 2. osztály gyermekeinek egy része ezen osztályokban leendő beosztandó, ha a központi 2. fű, illetve leány osztály túlmúltot lenne, a mi igen valószínű.

A bányái két osztályban a gyermekeket nemre néve elkülöníteni nem javasoljuk, hanem inkább az első osztályt, a másodikot, mert ez által minden osztály tananyaga teljesen és jobban feldolgozható, és így mind a két osztály az eddiginnél sokkal jobba tétetik.

A központi 4-ik fűosztályra néve egy párhuzamos osztálynak felállítására, a gyermekek igen nagy száma miatt okvetlenül szükséges, és e mellett minthogy az ez osztálybeli egy-egy tanító 95 fű helyett, csak 49 gyermeket fog tanítani a haladás kötségtelenül nagyobb mértékű leendő s a leg többé azon panasza ok nyugtató, hogy a 4-ik osztályból a gymnasiumba lépett gyermekek a kellő képzettséggel nem bírnak.

Az eddig egyesítve volt 5. és 6. fűosztályok elkülönítése a tanügy érdekében szintén szükséges: mert egy rész ezt a két legmagasabb osztályban a népiskolák törvényében és a szabályozott tantervben előírt tananyaga oly nagy, hogy ezt egy tanítónak egy osztályban egyenlőre idő alatt kellően feldolgozni nem lehet, másrészt pedig éppen ezen osztálybeli fű gyermekeknek kik a 6. osztály befejezése után az iparos vagy kereskedői pályára lépnek és magasabb iskolába többé nem járhatnak, a közművelődés szempontjából igen kívánatos hogy e két osztályt teljes alaposagggal végezzék be, s a terjedelmesebb számtan, a rajz, helyismeret, sőt a levelezés és egyszerű könyvtétel mellett itt szerezzék meg mindazon történelmi, földrajzi, fizikai természetrajzi és alkotmánytani ismereteket, a melyekre egy műveltségű iparos vagy kereskedőnek az életben szüksége van; s végre, mert sokkal nagyobb veszteség a közművelődés terjesztése szempontjából is az, ha az ez osztályokban előírt tananyagot az osztályok egyesítése miatt meg nem emészte, fel tudakosan lépnek az életbe, mint azon 563 fű, mely az iskoláskor egy külön tanítói fizetésére fordít, és így meg nem tarthatik.

Mindezeket fogva kérjük a tekintetes iskolásképeket, hogy fenti javaslatunkat a tanügy és a közművelődés előmozdítása, s népisko-

lánk jobbátétele érdekében elfogadni, határozattal emelni, és ennek fogantatását az iskola igazgató ura bízn szíveskedjék, azzal, hogy ezen városi osztályokban az oktatás már a folyó évi szeptember elején megkezdésük, a tanai iskolák megnyitása pedig mint eddig is október elején kezdőzzék.

6. Az eddigi központi leányiskola osztályai a róm. kath. hitközség képviselte, s a „Mi asszonyunk“-ról nevezett kalocsai apáca nének funkciójával kötött szerződés következtében beszűntetvén; a belvárosi és felsővárosi első és második osztály továbbá harmadik osztályt kezdve a város bármely részében lakó tankötelek róm. kath. leánygyermek, az apáczák vezetése alatt levő róm. kath. központi leányiskolában egyesítendő.

Ezen leányiskolának 1887-8-ik tanévre tekintettel a tankötelek leánygyermek nagy számára a népoktatási törvény és a szabályoztatásban előírt hat elemi népiszkola leányosztály, a 3-ik és 4-ik osztályban néve még egy-egy párhuzamos osztályt, külön-külön a rendelkezésre álló 8 tanteremben ugyiszint a két osztályból álló felső népiskolának első osztály egy külön tanteremben az évi szeptember első felében megnyitandó.

E leányiskolában, az ezen pont első bekezdésében felsorolt városrészbéli róm. kath. és mindkét felekezeti evangélikus leánygyermek feltétel nélkül, más vallás felekezeti helybeli, vagy általában vidéki tankötelek leánygyermek pedig csak az esetre vendégek fel, ha azt az egyes osztályok térmegysége megengedi, irányadul szolgálván, hogy az 1-ső és 2-ik elemi osztályban 80, a többi osztályokban pedig 60-nál több tanuló ne legyen.

A beiratások az iskolai igazgató felügyelete és ellenőrzése mellett eszközöndök.

Ezen leányiskolában levő kisdőd-óvoda a rendelkezésre álló két óvodai terem nagyságához képest, első sorban az 5 éves, azután a 4 éves, azután pedig a 3 éves róm. kath. és protestáns vallás helybeli mindkét nembeli gyermekek vendégek fel, — szintén az iskolagazgató urnak felügyelete és ellenőrzése mellett, más vallás, vagy vidéki gyermek pedig csak azon esetre, ha ezt a két tanterem nagysága megengedi.

7. Az elemi népiskolának mind a hat osztályán, — ideértvén az apáczák vezetése alatt hat elemi osztályt is, — az oktatás a zombori illetőségű róm. kath. és protestáns vallású gyermekek néve ingyenes; más vallás felekezeti vagy vidéki gyermekek után havonként ötven krajt tandíj fizetendő.

A kisdöd-óvodaiba járó minden gyermek után egy forintnyi tandíj — és pedig minden hó első napján előre — az iskolázók pénztárnokánál fizetendő, kiknek nyugtája az óvoda vezetőjénél bemutatandó; azon gyermekek, kik után az óvodai tandíj egykorben előre le nem fizetették, az óvodából azonnal haza küldendők.

8. A róm. kath. hitfelekészti népiskolák egyik lényeges tanterve az előírt hit- és erkölcsi oktatás is lévén, minthogy a városbeli 23 osztályban egy hittanító ezt ellátni teljességgel nem képes; a jövő 1887-8-ik tanévre ideiglenesen, és népiszkolai ügyünknek a jövő évben okvetlenül eszközöndő végleges rendezéséig, egy ideiglenes hittanító, az eddigi évi 650 forint díjazással lennie alkalmazandó, és ennek ekkénti kinevezésére a főtisztelendő egyház megyei hatóság sűrűsen felkérendő.

9. A központi fiú iskolában tanító-értekezleti szobában a bejárat feletti szoba lenne kijelölendő, s az iskolai igazgató ur felhatalmazandó, hogy az az iskolai gondnok közreműködésével, a szükséghez képest a kellő tanácsközményt asztal székekkel, egy szekrény és ruhafogasokkal, legfeljebb 200 ft azaz kétszáz ft erejűg azzal behatároztassa.

Az összes tanterem a szükséges padokkal el vannak látva; amennyiben azonban mégis néhány új padnak beszerzése válnék szükségessé; az iskolai igazgató ur már most előre megindítandó lenne, hogy azokat az iskolai gondnok közreműködésével szerezzze be, s az ehbeli mindkét rendbeli számlákat utánványozás végett az iskolásközségnek bemutatás, tisztelettel megjegyezvén, hogy az ehbeli kiadások az ídel költség előirányzat keretében, az előre nem látható kiadások ezimén felvett összegből fedezhetők.

10. Az előző pontok szerint beosztandó és berendezendő népiskolánk évi költség iránzata — figyelemmel az eddigi kiadásokra, s az 1887. évi megállapított költségvetésre is e következő lenne: a) 1 650 forint javadalmazott 8. végleges tanítói fizetése; 5200 fű 1 tanító és 4 tanító eddigi fizetése, a 563 fű 2815 fű 4 tanítói fizetése, a 450 fű 1400 fű, az ideiglenesen helyettesítendő tanító, a 300 fű 600 fű, az újonnan alkalmazandó hittanító fizetése 650 fű, a tanai iskolák lakbérére 280 fű, fűtő anyagokra (az új leányiskolai ide nem érve) 800 fű 2 szelencsél és 4 tanai tanterem naponta tisztogatására 72 fű, torna tanítástért 64 fű, fröszerek, butorok javítása, és egyéb iskolai szükségletekre 350 fű, tisztelet díjakra 400 fű, iskolai szolga fizetése 450 eddigi nyugdíjakra 322-67 fű, az iskolai alaphal fizetett nyugdíjakra 402-82 fű, az iskolai épületek fenntartására 370 fű, 21. tanító napi díjára az évi tanítói értekezlet alkalmából 42 fű, előre nem látható kiadásokra 331-71 fű, összesen: 14.450 fű 20 fű.

A központi leányiskolának szerződészerű fenntartására: és pedig a 9 osztályban 9 apáca tanító, a 300 fű 2700 fű, 1 hávezetőnő 300 fű és 1 segéd, a 100 fű 300 fű, 1 óvodnő 300 fű és 2 segéd, a 150 fű 300 fű 600 fű, az épület tisztán és jó karban tartására 400 fű, 45 fű tűzfűtő a 15 fű, vagy ily értékű községre: 675 fű, az épületnek tűzár elleni biztosítására 30 fű, összes évi kiadás: 19.150 fű 20 fű.

Ezen kiadásokra vonatkozó fedezetet: a városi évi segély 14.340 fű 70 k, gradinai iskola épület házbére 44 fű 50 k, szelenesi iskola házbére 150 fű, a zombori magyar nyelvtel által a központi óvoda fenntartására átadott 7000 forint toke, ugyiszintén az egyházközség által eddig kezelt iskolai alaphal a pénztárnok szóbeli nyilatkozata szerint az összes építési és felszerelési kiadások fedezete után fennmaradandó 45000 fű összesen tehát 52000 forint 6% kamatra jelzálog biztosítás mellett elhelyezendő tőkénék évi kamataja 3.120 fű, összesen 17.655 fű 20 k. Helyi nyitk: 1500 fű.

Ezen hiány a javaslat 7. pontjában ajánlott tandíj által lenne fedezendő; és pedig:

A felső népiszkola 1-ső leányosztályának 50 tanítói után — a görög keleti és Mózes vallású, ugyiszint a vidéki tanulóktól eltekintve — havonként 1 forint, 10 óra 10 fű, tehát 500 fű, 100 kisdöd-óvodai gyermek után, ugyanily számítással 1000 fű, összesen: 1500 fű.

E szerint az 1888-ik évre fent előirányzott kiadások teljesen fedezve lennének.

11. Népiszkolai osztályaink már az évi szeptember 1-ső napjától lévén a fent előadott beosztással berendezendők; az ezen 4 hónapra szükséges költség-többel és pedig: 2 helyettes tanító fizetése, havonként 30 fűt: 240 fű. Az új hittanító fizetésére 216 fű 67 k. A tanító értekezleti szoba behatározása 200 fű összesen: 656 fű 67 k.

Az 1887. évre jóváhagyott költségvetés keretén belül, a meg-takarításokból, nevezetesen pedig az előre nem látható költségekre megállapított, és eddig igénybe nem vett 864 forintból biztosan fedezhető; emellett az íránti külön gondoskodással szükségessége nem fog fenn.

12. Minthogy az iskolai vagyon, és az iskolai ezérra szolgáló alapok a fennálló szabályok 44. §-a szerint az iskolázók által kezelendők; a zombori róm. kath. egyházközség felkérendő lenne, hogy az eddig általa kezelt iskolai alapot további rendes kezelé-

végét az iskolázóknak adja át, és egyuttal a főtisztelendő egyház megyei érseki hatóságunk előterjesztett tervén arra néve, hogy az ezen alaphal eddig fizetett, összesen évi 700 fűt tevő egyház-pénztárnok, jogzói és ügyzei fizetéseik, ezenül a templomi pénztárból szolgáltatásnak ki.

13. Népiskolánk ily számos osztályában a főtisztelendő apáczák plébános ur — mint a népiszkolák igazgatója — ehbeli teendőit egymaga el nem végeztethet, felkérendő lenne, tervén az egyházhatóság utatásis 36. §-a értelmében, az egyházmegyey hatóságunk előterjesztett arra néve, hogy a központi fiú-iskola épületében elhelyezett osztályokra néve, az igazgatói teendők egy részével, különösen az iskolai rend fenntartásával, a többi tanítók feletti felügyelettel, és ezek működésének ellenőrzésével igazgató helyettesi minőségben, népiszkolai tanítóknak legérdemesőbb tagja Jauch Ferencz bízzák meg.

14. A jelen javaslat felett hozandó határozat tudomás végett az egyház megyey, ugyiszint a Bács-Bodrogly megyey kir. tanfelügyelő urakkal is közöndő lenne.

Teiktetes iskolázók! Az előző pontokban foglaltakból áll javaslatunk, mely a fenfő vizonyoknál fogva csak az 1887-8-ik tanévre terjedezik ki, minthogy addig, míg az egyházközség részéről átadandó iskolai alap az iskolázók által átveve, s ennek jövedelme teljes biztonsággal tudva nem lesz végleges rendezése tekintetében több évre terjedő rendszeres javaslattal nem tehető.

A kiküldött bizottság.

* * *

Eddig a javaslat: a hozzá mellékelte kimutatás pedig a következő:

Kimutatás

a zombori róm. kath. elemi népiszkola osztályaiában az 1886—7-ik tanévben tényleg iskolába járt tankötelek gyermekek számának, a hivatalos osztálytani-anyakönyvek szerint.

Iskola	Osztály	A beiratott tanulóknak száma az év elején		Elmaradt évközben		Az év végére fennmaradt tanulóknak száma		Az osztálytanító neve
		Elmaradt évközben	Az év végére fennmaradt tanulóknak száma	Elmaradt évközben	Az év végére fennmaradt tanulóknak száma			
Belvárosi fiú-iskola	5—6. osztály	5. oszt. 57	12	45				Temunovics Tamás
	4. osztály	6. oszt. 10	3	7				Czikler Gyula
	3. A. oszt.	108	13	95				Berger Antal
	3. B. „	65	9	56				Kuzmics Lajos
	2. „	63	5	58				Lukács Péla
1. „	71	2	69				Jung Ignác	
90	5	85					Jauch Ferencz	
Belvárosi leányiskola	6. osztály	53	4	49				Berger Gráf Anna
	5. „	55	1	54				Berger Hermin helyettes
	4. „	52	1	51				Denk Kuszki Emília
	3. A. „	52	5	47				Gföller Berta
3. B. „	55	7	48				Rezsny Iona helyettes	
2. „	64	4	60				Schwendinger Julia helyet.	
1. „	112	23	89					
Belvárosi népiszkola	1—2. osztály	1. oszt. 68	10	58				Matusék Zsigmond helyet.
	1—2. leányoszt.	2. oszt. 38	3	35				Oracsich Erzsébet
Belvárosi népiszkola	1—2. osztály	1. oszt. 74	16	58				Temunovics József
	1—2. leányoszt.	2. oszt. 30	4	26				Gráf Julia helyettes
Belvárosi népiszkola	1—2. osztály	1. oszt. 44	4	40				
	1—2. leányoszt.	2. oszt. 25	2	23				
Belvárosi népiszkola	1—2. osztály	1. oszt. 43	3	40				Szabadka Gyula
	1—2. leányoszt.	2. oszt. 21	1	20				Karácsonyi Anna
Belvárosi népiszkola	1—2. osztály	30	6	24				Dorotits Ágoston
	1—2. leányoszt.	21	2	19				Tömics Zsófia

Megyei s helyi hírek.

* **Alapítvány.** Bogdánovits István, budapesti ügyvéd 1848-9-iki volt honvéd százados Szabadkán hármas alapítványt tesz és e célra 40000 fűt szándékozik letenni a Szabadka szab. kir. város tanácsánál. 20000 fűt egy létesítendő szeretethez javára, melyben 30 fűt és 30 név elszegényedett szabadkai illetőségű szegény keresztény egyén nyerne tökéletes ellátást. 10.000 fűt hajlandó letenni oly ezéllből, hogy annak 6%-os kamatából évente 6 iparos tanoncz segédé leendő avatása után fejenként 100—100 fű ösztöndíjat élvezzen, végül 10.000 fűt évi 6%-töli kamatából az apai és anyai ágon való vérrokonoktól leszármazó még iskolába járó gyermekek közl kettő — legyen az fi- vagy leánygyermek — fejenként évente 300 fűt azaz háromszáz forint ösztöndíjban részesítendő olyformán, hogy az, aki az ösztöndíjt elnyerte, azt mindaddig élvezze, míg iskolába jár. A mennyiben az apai vagy anyai ágon való vérrokonok kihálnának vagy ilyenek nem jelentkezének, a két egyénre szabályozott ösztöndíjt három részre osztani kívánja, azaz per 200 fűtál jutalmazassék az ezen ösztöndíjra folyamodók közül azon keresztény szülőkől származó szegény napszámos vagy szegény iparos, ha ilyen nem jelentkeznek csak ház és szőlővel rendelkező földműves és ugyanezek ház és szőlővel rendelkező iparszerűektől származó gyermeknek, ki erkölcsös és jó tanuló ezek is az alapított ösztöndíjat mindaddig élvezék, míg iskolába járnak.

* **Topolyán.** f. hó 27-ike óta Bárdóti Károly szántársulata működik az ottani kaszinó-helyiségben.

* **A „rejtélyes idegen”** ezimén megemlékeztünk lapunk egyik közel múlt számban arról, hogy aug. hó közepe táján egy fiatal ember szállott meg a Gombárovits koscsájában s ott tartózkodott két napig, miközben izgatottan viselte magát és végre nyomatlanul elúnt — Hétfőn egy paraszterember jelentést tett a rendőrségnek, hogy a mítiesi úton a Czeder-féle szőlő melletti kukoriczában egy hullamaradékai hevernek. Megjelentek a helyszínen s ott esakugyan egy ember-főre s egyebb foszlányokra akadtak; a húst a szállási kutyák rágták le a csontvázról. A hullá darabokban — a ruházattól itélve — azon idegent ismerték föl, a ki e hó közepe táján ruházata s kuffereje hátrahagyásával elment. A kuffereiben egy munkakönyv akadtak, a melyből kitűnt, hogy Horváth Jánosnak hiányzik s b-esabai illetőségű. Azonnal sürgő-

(Folyt. köv.)

nyoztek B-Csabára a kapitányhoz, tudakozandó fölére, a honnét az a válasz érkezett, hogy munkakönyvét ott voltálta, de közelebről nem ismerik. Egy levelet is hagyott hátra homályai között, melyben öngyilkosságának okát azt adja, hogy kedvese hozzá hűtelen lett s mással él. A hullát a rendőrség elfekeltatta.

* **A szabadság** megjelenő „Szabadság” című lap nem rég egy tárcát közzét, melynek tartalmát többen magukra vették és általa sértve érzik magukat. Meg is tették a sajtóügyi följelentést a „Gentry-párhaj” című tárcza szerzője ellen. A szerkesztő az illetékes hatóság felszólítására megnevezte szerzőt Vadnay József kir. törvényszéki jegyző s m. kir. szab. állományú hadnagy személyében. Utóbbi Szabadságról elváltott, a mit többen fölrémagyaráztak s nyilatkozatot tettek hozzá, hogy jelentésként, „különben érdeme szerint bíráknak él vele.” (Talán csak nem párbaj kőszül?) Szerző szintén nyilatkozik: „Sajnálattal értesültem, — írja — hogy a „Szabadság” f. hó 15-iki számában „legújabb gentry-párhaj” cím alatt megjelent tárcza ezikkben szereplőben egyszem — olyanok a kike nem is gondoltam — a saját egyéniségüket vélik szerepeltetni. E téves felfogással szemben úgy azok, mint a nagyközönség megnyugtatóra tartozom annak a kijelentésére, hogy ama ezikk — mint tárcza — úgy egészen, mint egyes részleteiben teljesen költött mese és a szereplői nem létező egyéniségek. Szabadság gentry nines s azokról írni csak tárczában lehet.”

* **Hymen.** Szept. hó 8-án tartja esküvőjét Dr. Hermann Adolf, bajai ügyvéd Landesmann Jlonka kis-asszonyval a vukovári ízr. templomban. Üdvözlők!

* **A palánk kiállítás** sorsolási jegyzékét megkaptuk. A főnyereményeket a következő számú sorsjegyek nyerték: 2878, 2544, 14195, 14813, 12203 és 273. Valamennyi számot közölni hosszadalmas volna (hiszen összesen 228. sorjegyet nyert), hanem iródnánk bárki megtekinttheti a jegyzéket, a vagy bárkinek szolgáink értesítéssel lapunk ízenetei útján sorsjegyre vonatkozólag, ha a számot beküldi.

* **A kulai** tanező-iskola folyó évi szept. hó elején fog átletle lépni. Tanítóit, Podszta Ferenc és Stockbaner József tanitók vannak kiegészelve.

* **A „Borszem Jankó”** kopláló diurnistája még mindig sűtkerezik a Schmidt Jenő diadalnak sugarában. Azt mondja a legutolsó számban, — Csudálkoznak a Schmidt bajtárs tudományos sikerén, hát van-e diurnista, aki nem filozófus?

* **Kinevezés.** Dr. Homoki Kálmán szabadkai kir. törvényszéki jegyző Topolyára albrónok nevezetteti ki.

* **Az ágost. éváng. híveknek** tudomásul adatik, hogy szeptember hó 4-én délelőtt 10 órákor az e ezélna kibérelt helyiségbe urvasora kiosztással egybekötött magyar isteni tisztelet fog megtartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívotnak. Gállé Emil s. k. egyházi felügyelő. Karsay Emil ág. ev. lelkész.

* **A kinek nem szól a törvény.** Szabadkán történt. Azt híreselték, hogy a fogyasztási adók beszédese közül nagyobb visszárdéseket követtek el. Tényleg egy bizottság ki is küldött, hogy az ügykezelésre vonatkozó hiányok és hibák konstatalessanak. És már az első napi vizsgálat alkalmával kiderült, hogy Mammzsch Lázár polgármester nevére múlt évi október hó 20-án és november hó 2-án nagyobb mennyiségű bor érkezett, melyért sem behozatali díj, sem a fogyasztási adó nem lett megfizetve, hanem Vas Kázmér borfogyasztási főgnök azt írta be a könyvbe, hogy „tovább szállítottatt”. Egyenesek az Antunovits Mátyás kir. közigyűző és a kormánypárt elnöke nevére az évi május hónap szállított nagyobb mennyiségű sem lett a behozatali díj és a fogyasztási adó megfizetve. Az ügy további fejlődése igen érdekesnek ígérkezik.

† **Gyászír.** Ráczy Vilmos bács-bodrog megyei gazdasági előadó hosszabb betegeskedés után aug. hó 30-án esti fél 10 órákor elhunyt. Halálát a rokonok, ismerősök és jóbarátokon kívül megyeie közéletünk is gyászolja. Hiszen alig van ember a megyében, a ki legalább névről ne ismert volna és tudja mindenki, mily jeles szakembert veszítettünk el benne, ki nem egy szaklapba dolgozott már, sőt maga is szerkesztett gazdasági szaklapot. És a mennyiben a b. b. megyei gazdasági egyesületnek egy időben tükára is volt, az egyesületnek is halottja. — Az elhunytak tetemetik ma szállítják örök nyugalomra.

* **Óblát Károly** könyvnyomdatulajdonos Zomborban kiadja, Krausz B. „Sztölőföldisme” első oktatás a földrajzban. Bács-Bodrog megye leírásával a népközlök III. osztálya számára szerkesztett tankönyvét. A kiadó mindenlegett meg példányra egy ingyen példányt ad a tanítókak és ezen kívül még 15% árleengedésben is részesíti a tanítókat. 15 példánytól csak 2 frt 55 krt számít, míg egyes példány ára 25 kr. A közeledd iskolai évre való tekintettel felhívjuk a tanítókat figyelmét ez előnyos ajánlatra.

* **Hecht Márkné** könyvkereskedő-cézig lapunk mai számában megjelent hírdetésére, felhívjuk a n. é. közönség becesse figyelmét.

Törvényszéki csarnok.

Végvárgyalás

tartott folyó hó 27-én szándékos emberöléssel vádolt Sztanieskov Gyuka sztapári lakos ügyében a helybeli kir. törvényszéki végvárgyalási termében. A vadhatóságot dr. Milasevits Sándor, kir. alügyész képviselte; a törvényszék a következőkép alakult meg: elnök: Jorkovits Antal, szavazó bírák: Nagy József és Hettesheimer Henrik. Vádlottat Csordár György ügyvéd védté, a magánvádlót Dr. Molnár Gyula képviselte.

A végvárgyalás folyamán valamennyi beidézett tanu egyhangul vallotta, hogy a megölt Kovcsin Mita és a vádlott Sztanieskov Gyuka azelőtt jóbarátságban éltek, de a választások alatt mégis meghasonlottak egymással, mert Sztanieskov — daczára annak, hogy nem volt szavazati joga — állítólag nagyban korteskedett a kormánypártra, az embereket fogdosta s vitte a jegyzőhöz, hogy ott

aláírást eszikarjonak ki tőlük, s ezt Kovcsin Sztanieskovnak a szemére hányta.

Es Sztanieskov erre olyannyira feldühödött, hogy az összeszólalkozás alkalmával azonnal eltekőtt, mikép ellenfelét meg fogja ölni. E tanak kihallgatása után Dr. Milasevits a következőképen terjeszti elő a vádat:

Nagyságos elnök ur!

Tekintetes kir. törvényszék!

Vádat emelök Sztanieskov Gyuka volt sztapári lakos, vizsgálati fogoly ellen a btk. 279. §-a alapján s vádatom a következőkében indoklom: F. é. június hó 18-án esti idő tájban Osztapáron Kovcsin Pera ottani lakos háza előtt a megölt Kovcsin Mita a vádlott Sztanieskov Gyukával a legközelebb lezajlott képviselő választás miatt összeszólalkozott, állítólag azt mondotta neki, hogy „spion” és a bal pártból híreket hord a jegyzőnek. E miatt a vádlott annyira megaragudott, hogy már ott megbíeszkálni akarta megölte volna, de ebben az ott lévőök, különösen Kovcsin Mladen Pera fia megakadályozták és haza távolították.

Midőn ezután körülbelül 10—15 perc múlva a megölt, Kovcsin Toma, Kovcsin György és Danguzov Mladen társaságában a vádlott házának szomszédságában lévő lakására menni szándékozott, utközben midőn a vádlott házához ért, az őt kaszával megtámadta, s oly erővel szúrta azzal meg bal mellén, hogy azonnal öszeregyott, és esaklamra meghalt.

Az orvostörvényszéki bonczjegyzőkönyv, és az arra alapított szakértői vélemény szerint Kovcsin Mita halálát a vádlottól kapott és éles kaszával ejtett szúrás folyán létrejött belső elvérzés okozta, mely föltevéntől halálos volt.

A fennt előadott tényállás a hivatkozott tanuk vallomásai által törvényszerűen beigazoltatott. Beigyezett ugyanis Kovcsin György, Kovcsin Pera, Kovcsin Mladen, Sztanieskov Mita és Rankov Milos szemtanuk nyilatkozatai által, hogy a vádlott a megöltet összeszólalkozásuk alkalmával megbíeszkálni akarta, de ebbeli szándékában a jelenlévők által megakadályoztatott, és haza parancsoltatott.

Beigyezett továbbá Kovcsin Toma, Kovcsin György, Gruits Gilió, Danguzov Mladen és Sztanieskov Száva szintén szemtanuk vallomásai által azon körülmény, hogy vádlott a megöltet várta s kaszával állott háza előtt s midőn a megölt Kovcsin Mita társaisal arra háza ment, őt megtámadta, az „anya Istenét szídvá” a kaszát mellébe vágta, minek folytán földre rogyott, és esaklamra kimúlt.

A vádlott ezen behozonyított tényekkel szemben azt határozottan tagadásba veszi, hogy megbíeszkálni akarta volna a megöltet, összeszólalkozásuk alkalmával.

Azt azonban beismeri, hogy a kaszával megvágta haragjában Kovcsin Mitát, e tekintetbe azzal védekezik, hogy azt azért tette, mivel a megölt a Danguzov Mladennél volt kaszát tőle elvenni akarta, hogy őt azzal megtámadja.

Ezen védekezés azonban a kihallgatott tanuk vallomásai által szemben megöl, mert a vizsgálat során kétségtelenül beigazoltatott, hogy a megölt a kaszát nem is kísérlette Danguzov Mladentől elvenni, sőt azt még nem is kérte tőle.

Tekintettel tehát mindezekre, vádlott Sztanieskov Gyuka a b. tk. 278. §-ába ütköző szándékos emberölés büntetéssel alaposan lévén vádolható, annál is inkább, mert a megöltön ejtett sérülést az élet kioltására teljesen alkalmas eszközzel, kaszával, a legnemesebb szerveket magába rejtő testrésze, a mellre, oly erő kifejtéssel ejtette, hogy ez által az élet kioltására irányult szándoka teljesen igazolva van.

Az előre megfontolt szándék azonban bizton megállapítható annál inkább sem volt, mert habár vádlott kaszával felfegyverkezve várta áldozatát, kiről tudta, hogy háza előtt kell elmennie, és annak minden újabb ingerlése nélkül támadta meg, beigazolt tény az, hogy előzőleg 10—15 perczel véle szóváltásban volt, s ez által annyira felingereltetett, hogy már nyomban késelni akarta s így kétségtelen, hogy felzúgult kedélyállapota és ennek nyomása alatt vette magához a kaszát és várta áldozatát, mely kedélyállapot habár a szándékossgat nem is, de a komoly megfontolást kizárja, miért is s. b. t. k. 278. §-ába ütköző gyilkosság minden kelleke eléggé beigyezöttnök nem látszik.

Védő, Csordár György, ezután vádlott védelmére felhozza, hogy az ámbár beismerte, tettét roppant följelentésben követte el s ezt enyhítő körülményül tekinteni.

A bírák ezután visszavonultak s rövid szünet után kihirdették dettek az ítéletet, mely szerint vádlott Sztanieskov Gyuka 12 évi fegyházra ítélték, továbbá köteles a megölt gyermekeinek 400 frt fizetni.

Az ítélet ellen fellebezték, egy a vádlott mind, a köz és a magánvádló is.

NOVELLATÁR.

Schlemihl Péter
csudálatos története.

Írta: Chamisso. — Fordította: Révész Ernő.
(Folytatás.)

A koesi házam előtt állt meg s én sietve nyitottam be a kapu. Félreterelve a tömeget, amelyet odagyűjtött a kíváncsiság. Ablakom alatt szüntelen eljenztek, és én két marokra dobáltam közbük az aranyat. Este a polgárság a maga jószántából kivilágította a várost.

Még most se tudtam, mire vélttem mind ezt és hogy voltaképen kinek tartanak. — Rascalet földem el tudakozódni. Elmondták neki, milyen köztudomású dolog volt, hogy az „áldott porosz király” incognitóban grófi név alatt utazik át az ország; hogyan ösmertek az adutánomsra, hogy árulta el az ömagát is, meg engemet is, és hogy milyen nagy volt az örömrök mikor megtudták, hogy éppen az ő városukban fogok tartózkodni.

Most már belátjuk, hogy nagyon rosszul eszelekedtek, mintán ilyen szigorú incognitóban akartam maradni. Hanem a haragom-

nak olyan kegyelmes areza volt, hogy ők bizonyosak benne, hogy megbocsájtók nekik.

Ennek a gőzögnöznek tetszett a tréfa s ő még minden lehetőékvetett, hogy az embereket homályos kitételekkel megtartsa tetvédsükben. — Tudósítását számtalan tréfvál fűszerezte s mikor erre fölvidhni látott, a csalásút is tartózkodás nélkül elmondta.

Mit tagadjam? Hízelt meg, hogy fejedelemnek tartanak.

Másnap estére ünnepet rendeztem a házam előtti fák között és meghíttam rá az egész várost. — Zsacsokm búvós erője, Gergely egykezete és Rascalet találékonyasága még az időt magát is kijátszotta. — Igazán csudáni való, milyen szépen sikerült minden olyan rövid idő alatt. Micsoda pazar pompa volt az! A kivilágítás is olyan ügyesen volt rendezve, hogy egészen nyugodt lehettem. Nekem magunkan semmi tenni valóm se maradt, minden úgy volt elrendezve, hogy díeseretére szolgált embereimnek.

Beesteledt.

Amint a vendégek megjöttek, rendre bemutatták őket. „Fél-ség” nem jött többlet a szájukra, hanem hódolattal és alázattal neveztek grófnak. Mit volt mit tennem?

Nem szabadkozom a „grófság” ellen s megmaradtam Péter grófnak. Az ünnepe zívájában csak egy valakire szonjúhozott lakem. — Későn jelent meg a diádómos fejű lány, az est diadámja. Szemlesűtve jött szűlével, nem tudta, hogy ő a legszébb. Úgy mutatták be őket, mint erdőst, nejt és leányát. Sok kellemest és lelkételőt mondtam az öregeknek, a lányuknak azonban egyetlen szót se tudtam szólni, úgy állottam előtte, mint egy megpirognatott gyermek.

Végre nagy nehezen dadogtam ki a kérdést, hogy mit tart az ünnepe föl s megkerítem, kezdje meg benne királynői szerepét, mint kinek jelvényét hordozza. — Beszédese tekintetével pirulva könyörgött kíméletért; de nálánál még jobban kipirulva hajoltam meg én előtte, mint első alattvalója és ez egyuttal mintha jeladás lett volna a többiekre, úgy sietett mindenki példámot követni. Az ártatlanság, kellem és szépség királynői fölségtét uralta a vidám ünnepe. — Mína szűlei akár esakha nekük maguknak szólt volna az ünneplés, — s én magam leírhatatlan mámorban úsztam.

Azokat a drágaköveket, akik még megmaradtak azon időből, mikor aranyaimtól megszabadulni vásároltam annyit össze, két födött táiban hordoztatam körül a „királynő” nevében gyermekoroki barátóim és a többi hölgyek között; a korláton kívül nyüzsgő tömeg közé pedig mindgyere szorítottam az aranyat.

Más nap reggel Gergely bizalmasan közölte velem, hogy abban a gyanújában megbizonyosodott, hogy Rascalet nem becsületes ember. — Tegnap zsacsokósmára dugdosta el az aranyat.

„Ej, mondok, szegény ördög, hadd legyen az övé amit elcsent; másnak is adok, mért ne adnók neki? Tegnap ő is a többiek is emberségesen szolgálták, a maguk jókedvével tetözték az én vidámságomat.”

Nem is beszéltnök többet az ügyről. — Rascalet maradt az első eselőjeim közt, Gergely pedig meghitt barátom, ez utóbbi kiapadhatatlannak tartotta vagyonomat és nem keresgért a forrásra utna, inkább rajta volt, mikor egészen megösmerte kedélyemet, hogy új meg új alkalmat eszeljen ki a pénzökítésre.

Ama halovány ismeretlen föl csupán annyit tudott, hogy csak általa szabadulhatok meg átkom ahl és hogy félek tőle; aki pedig az én egyedül reményességem. Hogy megvagyok róla gyözdöve, hogy az — bárhol legyek — rám fog akadni, én pedig őt hiába is kereseim és azért ölbetett kézzel várakozom arra a napra, amelyet ő maga jelöl ki.

Az ünnepe fénye és magánviselote megerősítette a város lakóit hiedelmükben.

Az újságokból ugyan nemsokára kiderült, hogy a porosz király utjából egy szó sem igaz; de én azért csak király maradtam, még pedig a legzazdagabbak és legkirályibbabb egyike, csak azt nem tudták, hogy melyik.

A világnak sohase volt még oka panaszra a fölöl, hogy ninesen elég egyedura, napjainkban meg épen nines. — Ezek a jó emberek, akik csak festett királyt láttak még, hol az egyik, hol a másik ország fejévé tettek meg, — Péter gróf maga maradt a régi.

Megjelent valamelyik nap a fűrdővendégek között egy kereskedő, aki hamisan mondott volt esödöt, hogy magát megszedeje; aki köztiszteletben állott és kinek árnyéka jó széles volt, de nem elég sötét.

Épen itt akart a vagyonával kérkedni, sőt eszébe találta venni, hogy velem futtasson.

A csudaeseményhez folyamodtam és annyira megkergettem szegény fejét, hogy — esakhogy tekintélyét megmenthesse — újból esödöt kellett mondania és tovább állnia egy házzal.

(Folyt. köv.)

NYILATTÉR.)*

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
legjobb asztali- és üdítő ital,
kítüno hatásausnak bizonyult köhögdénel,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

* E rovat alatt közzétetők nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Cigaretta- és papírgyáraknak.

A „Braunstein Frères“ gyára (Paris 65 Boulevard Exelmans) által készített **ozigaretta-papír** az ide mellényomott gyári jeggyel

Les derniéres Cartouches.

az osztrák-magyar birodalom legelső tudományos tekintélyei által is összehasonlító vegyelmezés alapján mint tökéletesen mentes minden az egészségnek ártalmas anyagotól és a létezők között a legkényesebb és legkiválóbb ozigaretta-papírnak ismertettél el.

Miután nálunk is azon meggyőződés terjed, hogy a ozigaretta jósaaga első sorban a papír minőségétől függ, amalfogya a „Les derniéres Cartouches“ papír mindig kedveltebbé válik és minden illyenütt cizkett árszókánál kapható.

Valdó! csak azon papír, melynek ettagetteje az ide mellényomott rajzhoz hasonló és „BRAUNSTEIN FRÉRES“ czeget viseli.

Hogy osztrák-magyarországi vevőt e gyár pontosan kiszolgálhassa,

„Braunstein Frères“

keresked. tőrvényszékhely bejegyzett czég alatt **BÉCSBEN, II. Negerlegasse 8. szám alatt gyári raktárt nyitott.**

5-12

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes királyi járásbíroság 2064/1887. számú végzése által a cservenka ó- és új-szívaci takarékpénztár javára Löwinger Regina és Antal keryajai lakosok ellen 329 frt 91 kr. tőke, ennek 1887 év január hó 3. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 44 frt 90 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 432 frtra beesült butorneműek, képek, tükrök és egy vastengelyű kocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek a 2426 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Keryaján alperesek lakásán leendő eszközzésére 1887-ik év szeptember hó 8-ik napján délelőtt 8 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtnai fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi auguszt hó 22.

Cservenka Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

1-2

Az első cs. kir. szabadalmazott Duna-gőzhajózási társaság.

A folyton növekedő áruforgalomnak valamint közönségünk többször

nyilvánított óhajának

megfelelőleg, tisztelettel alulírotttnak van szerenesém jelenteni, hogy

f. évi szeptember hónaptól kezdve minden héten

kétszeri közlekedés

lesz a

Ferencz-csatornán

egyelőre csak

Zomborig.

Bezdán, 1887. augusztus 22-én.

2-3

Az ügynökség.

A Belvárosban a Széchényi István-körúton levő 237-ik számú ház szabad kézből

eladandó,

esetleg f. évi november hó 1-től bérbeadandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál **Hoffmann Frigyes** Zomborban.

Legnagyobb raktár használt (antiquár) gymnasiumi tankönyvekből.

Legnagyobb raktár használt (antiquár) gymnasiumi tankönyvekből.

A tisztelt szülők figyelmébe.

A tanév közeledése alkalmával van szerenesém a t. szülőket értesíteni, hogy az új gymnasiumi és elemi iskolai tankönyveken kívül, nagy raktárt tartok készletben

használt (antiquár)

gymnasiumi tankönyvekből,

melyek újá átalakítottam és felette olcsó árak mellett átengedem.

Iskola-táskákat leányok és fiúk részére. **Író- és rajzeszközöket,** valamint mindenféle **iskolaszereket** mérsékelt árak mellett szolgálok ki.

Magamat a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlv. maradtam kiváló tisztelettel

Hecht Márkné,

könyv- és papirkereskedése
Zomborban, iskola-utca (a gőzfürdő átellenében.)

Ugyanitt egy tisztességes családból való, legalább két gymnasiumi osztályt vagy középiskolát végzett fiu, előnyös feltételek mellett, tanonczul azonnal felvétetik.

2-2

Legnagyobb raktár használt (antiquár) gymnasiumi tankönyvekből.

Ganz és Társa,

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Azon óriási előnyökkel szemben, melyekkel a nagyobb malmok bírnak, a kisebb malmokra nézve életkérdéssé vált már berendezésüket tökéletesíteni, a mi egyrészt hengerezékek felállítása által melyek kevesebb erővel sokkal jobb munkát végeznek és más részt jól szerkeztett turbinák felállítása által elérhető a létező vízi erőttel jobban kibaszálnák mint a vízi kerekek.

Ezen különlegességeinken kívül ajánkozunk villanyos világítási berendezésekre gyárak és egész városok számára.

Tisztelettel

Ganz és Társa,

vasöntő és gépgyár részvénytársaság
BUDÁN.

Pusztavát, 1887. június 28.

Tekintetes Ganz és társa uraknak, Budapestben.

Mult hó 23-ról kelt beesés soraira válaszolva, örömmel tudatom, hogy az Önök által nekem szállított símára örlő malom 6 hónap működés után a hozzá kötött reményeknek teljesen megfelelt.

A tisztító és kopató gépek oly kitűnően dolgoznak, hogy az előállított liszt jósaaga következtében az örlő közönség egyre tömegesebben kezdi fölkeresni, miért is kérem a megrendelt XXI. számú hengerezéket, centrifugális szitát és felvonókat mielőb szállítani, mert mióta a hengeren örlött lisztet a közönség megismerte, senki sem akar kőveken örleni, a meglevő XXI. számú hengerezék és centrifugális szita nem győzi munkáit.

A hengerezékek egyszerű kezelése s azok kitűnő munkája oly szembevető előnyöket nyújt a kőveken való örléssel szemben, hogy azt bárkinek melegen ajánlhatom.

Teljes tisztelettel:

Szorády István s. k., malomtulajdonos.

Ganz és társa uraknak Budapestben.

El nem mulasztatom, hogy a nekem f. é. február hó 10-én szállított VIII-as 13218. sz. daráló székejét legbensőbb köszönetemet ki ne fejezzem. Hengerezékeinek anyaga kitűnő s a legjobb jele annak, hogy a hengerezéket, melyeket már 1883. október havában kaptam, csak most kellett újból rovatkolatnom u. h. az első rovatkolatnál legalább 30.000 hektoliter búzát öröltem meg.

Együttal kérem, maradván illó tisztelettel

Kabelac B., s. k.

Oblát Károly könyvnyomdájából. Zomborban.

Egy jó házból való

Fiu

Engel Adolf

fűszer- és rövidáru-üzletében
ZOMBORBAN,

azonnal felvétetik.

A belügyminiszterium által 22.852. valamint újonnan 51.786. sz. a. ajánlott és szakhatóságok által megvizsgált

Pollacsek-féle

FERTŐTLENÍTŐ SZEREK,

és pedig fertőtlenítő folyadék, fertőtlenítő mosószappanpor

nálunk **állandóan kaphatók,** ugyszintén carbol-mész, valamint mindenféle carbol-savak, nemű fajták

Pollacsek Emil és Társa

kristály-szoda- és fertőtlenítő-szerek gyára

BUDAPEST, VII. kerület, Király-utca 71. szám alatt.

Budapest főváros egyedüli szállítója az összes kórházak, iskolák, nyilvános épületek, tereknek stb. szükségleteinek fedezésére. 6-6

A rettentő veszteségek,

melyeket a nagy londoni vasbutor-gyár Godderidge Brothers and Comp. a Glasgovi bank legutóbbi jelentékeny bukása által szenvedett, annyira megrendítette azt, hogy elhatározta magát, a gyárt megszüntetni és a tömegesen készletben levő, minden kiállításon az arany éremmel kitüntetett vas-butorokat a gyári árak 1/4 részéért véglegesen eladni.

Ezennel ajánlom a nálam bizományban levő **400 darab vas-ágy felöntékeknek,** (pompás dísz minden lakás és minden szobának) a mosás olcsó, még soha sem létezett árért: 8 frt darabja (ezelőtt 32.50 mkr.) Az ágyak körülből e meczvényhez hasonlóak. Megrendeléseket egyenkint is eszközölk, a meddig a készlet tart; s mindig jeles hibánélküli példányokban, az előre beküldött ár mellett.

HEMMER S., gépraktár

Bécs, Landstrasse, Kriezlergasse.

Fékepen nyáron és őszkor a vaságyak sokkal praktikusabbak mint a fa-ágyak, mivel azok semmiféle fergőt, vagy tisztáltságot nem tartalmaznak, s sokkal tartósabbak mint utóbbiak. 2-6

